

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés Zala megye, 2023.06.26.-07.03.

Időjárás: A múlt héten meleg, mérsékelten csapadékos időjárás uralkodott a megyében. Csapadék 3 nap hullott, 20-25 mm mennyiségben. A páratartalom mindvégig magas (>75 %) volt.

A hidegfront nyomán a hőmérsékleti értékek kissé csökkentek az előző időszakhoz képest. A minimum hőmérséklet 11,4-16,6 °C, a maximum 22,0-27,8 °C között változott (átlag: 17,1-21,7 fok).

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia: Őszi árpa: érés, betakarítás, őszi búza: sárgaérés-teljes érés, betakarítás kezdete.

Károsítók:

Az őszi árpa betakarítás folyamatban van, a búza érése felgyorsult, a levelek leszáradtak. Az esők után több állomány jelentős mértékben megdőlt, mely a betakarítást nehezíti majd. A megdőlt foltokban a korompenész felszaporodása gyakori a kalászon.

KUKORICA

Növényfenológia: szármegnyúlás, ~150-160 cm-es magasság.

A kukoricában kihelyezett fénycsapda egyelőre nem fogja sem a **gyapottok bagolylepkét**, sem a **kukoricamolyt**, de a kártevők csapdázása aktuális és javasolt a fertőzött területeken. A csapdázás mellett lárva kártétel sem tapasztalható.

A **kukoricabogár** rajzása még nem észlelhető (megfigyelés monokultúras területen) de napokon belül várható. A csapdák kihelyezése javasolt.

A **vetésfehérítő bogarak** megfigyelhetők az állományokban de gyenge számban és alig érzékelhető kártétellel. A **vadak** kártétele viszont az erdő közeli területeken fokozódott, jelentős (1-2. fotó).

1-2. fotó: Szarvas kártétel kukoricán (2023.07.03.)

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: virágzat kiemelkedése, ~150 cm-es magasság.

Napraforgóban a **levéltetvek** jelenléte, felszaporodása szórványos. Legfeljebb egy-egy virágzaton láthatóak kis telepek, de jelenlétük nem jelentős. A **poloskák** jelenléte gyenge szintű, kártételük a még nem rovarölözött állományokban tapasztalható, góciókban növényenként ~4-6 szúrásnyom látható. Az egyszer már védett táblákon a kártétel észlelési szintű.

Napraforgóban az alsó leveleken az **alternáriás foltosság** gyenge, de erősödő mértékű fellépése tapasztalható, a növények ~15-20 %-án.

BURGONYA

Növényfenológia: gumófejlődés.

Károsítók:

A **burgonyabogarak** száma minimálisra csökkent, házi kertben voltak elsősorban jelentős kártételek. A **levéltetvek** felszaporodása továbbra is lassú, előfordulásuk szórványos.

Az **alternáriás levélfoltosság** tünetei stagnálnak az állományokban, a fertőzöttség gyenge fokozatú az alsó leveleken, a növények ~2-3 %-án.

A **burgonyavész** tünetei gyakoribbá váltak az állományokban, a fertőzöttség még gyenge mértékű, de egyértelműen erősödő (3. fotó). A jelenlegi párás, mérsékelt meleg, csapadékos időjárás kifejezetten kedvez a kórokozó fertőzése számára. A fertőzési nyomás közepes-magas, a jelenlegi hőmérséklet mellett 6-9 napos inkubációs idővel, ezért a védekezések folytatása javasolt.

3. fotó: Burgonyavész tünete burgonyán (2023.07.03.)

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA

Növényfenológia:

Szilva: gyümölcsnövekedés; cseresznye, meggy: érés, szüret vége.

Alma, körte: gyümölcsnövekedés (~60-70 %-os gyümölcsméret);

Károsítók:

Almában továbbra is elsősorban a **varasodás** fertőzésveszélye határozza meg a technológiát. Házi kertben közepes-erős lomb- valamint gyümölcsfertőzöttség jellemző. Nagyüzemben gyenge, de erősödő mértékű a levélfertőzöttség. A gyümölcsök fejlődésével a betegségre való fogékonyság fokozatosan csökken, de az intenzív védelem továbbra is nagyon fontos.

A **lisztharmat** fellépése továbbra is kisebb jelentőségű, intenzívebb terjedése lombon a szárazabb, meleg napokon várható. További intenzív megelőző védekezés javasolt.

Almában az **almamoly** rajzása folyamatos, erős, 18-24 db imágó/csapda/3 nap fogással! A védekezés időszerű és javasolt. Az **almalevél-aknázómoly** rajzása folyamatos, közepes kártételi nyomással, viszonylag stagnáló egyedszámmal (42-52 db imágó/csapda/3 nap).

Almában a **levéltetvek** (szürke,-zöld almalevéltetű) felszaporodása tovább lassult. Elsősorban a zöld almalevéltetű újabb, de kisebb telepei figyelhetők meg a fiatal hajtásvégeken. Az egyszer (vagy 2x) már védett ültetvényekben kártételi küszöbszint alattira szorult vissza a jelenlétük, kártételük.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása újra növekvő, 25-32 db imágó/csapda/3 nap fogással. Szilvában alacsony szintű a **szilvamoly** rajzása (10-12 db imágó/csapda/3 nap). A termések élettani eredetű hullása folyamatos, tömeges. A szilvamoly kártétel ~1-2 %-os.

Cseresznyében, kajszibarackon és szilván a **sztigminás levéllyukacsosodás** tünetei gyenge, érzékeny fajtában közepes-erős mértékűek de újabb tünetek megjelenése tapasztalható (4-5. fotó).

4-5. fotó: Stigmatina levéllyukacsosodás cseresznyén és kajszin (2023.07.03.)

SZŐLŐ

Növényfenológia: borsó nagyságú bogyók - fürtzáródás kezdete.

Szőlőben az amerikai szőlőkabóca lárvakelése folyamatos. Többségében jelenleg az L2-es és L3-as lárvafokozatokkal lehet találkozni, de egy-egy ültetvényben még újabb lárvakelés (L1) is tapasztalható valamint észlelési szinten megjelentek az L4-es lárvák (**L1: 17 %; L2: 25 %; L3: 50 %; L4: 8 %**). A lárvák száma ültetvényenként változó (technológia függő), de mindenütt alacsony, 2-8 db lárva/100 levél mennyiséggel. A lárvák elleni védekezés –azok számától függetlenül- időszerű és indokolt a fertőzött ültetvényekben!

A folyamatosan megjelenő **fitoplazma-szerű tüneteket** mutató tőkék eltávolítása mielőbb indokolt!

A **peronoszpóra és feketerothadás** fertőzésveszélye újra erősödött. Egyre több ültetvényből érkeznek visszajelzések súlyos peronoszpóra fertőzéssel kapcsolatban. A tünetek tömeges megjelenése fürtön gyakori, melyeken mostanra már intenzívvé vált a sporangiumok képződése. A fertőzött levelek és fürtök további fertőzési forrásul szolgálnak, ezért a betegség mielőbbi blokkolása indokolt. A jelenlegi időjárási viszonyok kifejezetten kedveznek az újabb fertőzések kialakulásához, mely a még fejletlenebb (~borsó nagyságnál kisebb bogyójú) fürtökön és a lombozaton is bekövetkezhet. A betegség inkubációs ideje egy-egy esőzést

követően levélen 5-6 nap, fűtön 11-15 nap a mostani hőmérsékletek mellett. Intenzív védekezés javasolt.

A **feketerothadás** levéltünete az érzékeny fajtákban felerősödött (közepes mértékű), fűt tünetek még nem jellemzőek. A betegség elleni védekezést még folytatni kell.

Amennyiben szárazabbra és párás, melege fordul az időjárás, a **lisztharmat** fertőzésveszélye emelkedik. Szekunder tünetek még nem láthatóak de megjelenésük várható lombon és/vagy levélen. Intenzív védelem javasolt, különösen a fűtzáródás előtti valamint érzékeny fajtákban.

Zalaszentlőrinc, 2023. július 4.

Tűh Annamária
előrejelző